

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quæ mala ex propriæ cognitionis defectu proueniant. Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Qua mala ex propria cognitionis defectu
proveniunt.

CAPUT III.

Non est professio est miseria hominis; & cecitas eius assiduis gemitibus deploranda; qui cum satis pronus sit ad cognoscenda alia a se, valde negligens & incuriosus est; dum veritatem aliquam deo velis relinquitur se. Philosophorum sententia est: Omnis homo si apte natura appetit seipsum, & naturali propensione ad sua & aliena cognoscenda, incredibili feruore ductus; sed ad seipsum cognoscendum non nisi raro; & validissimis stimulis percussus, sic itaque. Inquit ille fatuus, iniquus & elementorumque, qualitates metallorum, proprietates arborum, virtutes herbarum. Seruatur dies antiquos, & annos atreptos in meritis habet, & nihil est in natura, nihil supra naturam, nihil in latibigis proximo, quod non supra se, & cetera inuestigat, & in seipsum preterit, & id, quod precipue ad se pertinet, in seipsum agnoscere, & scrutari, contemnit. Philo facit illi superbia tumidi; & falsa exultatione propterea amoris inflati, Ioanem Baptistam interrogauerunt: Tu quis es? Responsum: Prophecia es qui? Huiusmodi curiosi alterius latens, & conditionis interrogatores, nunquam seipsum interrogant. Nihil quidem, & quales sumus? Quibus virtus sondeamus? Qua intentione istum interrogamus? Ita vnusquisque disputat super lignis, a cetero, quae est in Libano, & quae ad hyssopum, quae egreditur de pariete, & dicitur ferit de iumentis, & volucibus, & reptilibus, & piscibus, & autem ipsum incognitum praetermittit. Scitit Basilus mentem oculis corporis comparat, vt quemadmodum illi omnia visibilia vident, seipsum non vident; sic & mens omnia inquit, & virtus ad vnum adducit, se autem ipsam videre negligit, & propriam miseriam inuestigare non curat. Verba eius sunt: Reuera difficillimum esse omnium videre seipsum agnoscere. Non solum enim oculus, ea quae sunt foris, conspiciens, in seipsum cernendum, haud vixit facultate videndi, sed ipsa mens etiam nostra peccatue percipiens alienos errores, tarda est, & cunctantior ad proprios suos cognoscendos defectus. Sic ille. Malum hoc ex peccato primi parentis traxit originem; quo, ad imaginem & similitudinem Dei creati, tantum bonum, quodammodo deposuimus, & ei dissimiles facti sumus. Deus namque primo seipsum agnoscit, verbum sui, quod est ipse Filius Dei, siue imaginem formam, in modo & omnia alia in seipsum videt, atque intelligit. Homo e contra alia a se inquit, alia perultra, & sui ipsius penitus obliuiscitur. Aut si aliquando se considerat, non se in semetipso, sed in aliis inuenit, se cum aliis confert, & proprio amore exaequat se illis praefere non erubescit. Ego, ait, sum illo nobilior, & illo fortior, & illo sapientior. Egonon fecissem, quod ille abius fecit, non cecidissem, vt ille cecidit, maiori sollicitudine a peccato cauissim. Haec sunt cogitationes hominis cum ad seipsum oculos vertit, sua bona iactat, mala contegete, aliorum vero mala versat, & bona praeterit, vt decipiat seipsum, & ceteris anteponat. Quare siue alios, siue seipsum inspicit, nunquam se cognoscit, quia non, notitiam propriae vilitatis, sed aliena inualis, aut in se bonitatis existentis, inquit. De omnique homine dicere possumus, quod de quodam heretico, alium de Petro Abate

A lardo, Bernardus scripsit: Nihil nescit omnium, quae in caelo, & quae in terra sunt, praeter seipsum. Vnusquisque eorum, quae profus aliena sunt, rationem reddit, sui vero ipsius rationem reddere nescit. Improbato: Cum vitio datum est, quod fratris sui notitiam non habuit, aut se non habere simulauit. Nam interrogatus a Domino: Vbi est frater tuus, respondit: Nescio. Num cultus fratris mei sum ego? Quamto magis vniquique probro dabitur, si iam non fratrem, sed seipsum nesciat, & in quanta miseria sit positus non aduertit. Vnde dicitur: Non habuit notitiam, nisi tantum obliuionem hostri conemur vincere, hanc ignorabimus nitamur superare, & ceteris nos ipsos agnoscere. Quod si bona ex notitia sui prodeuenientia, quae supra commemorauimus, ad hanc contumaciam extorquendam non sufficunt, saltem mala ex abiectione huius notitiae manantia nos auocent. Miser quidem est, & inter infelices computandus, qui seipsum ignorat. Summa enim felicitas est adhaerere Deo, nam [militi adhaerere Deo bonum est] & summa infelicitas ab eo auellere, ac separari. Illud quod est summi malum reproborum, quibus dictus est Dominus: Discedite a me maledicti, non agnoscite, etiam hoc autem malo percuturalle, qui non seipsum agnouerit. Nam sponsa domum ac lectulum sponsi querenti dicitur: Est in signos te, & abi post vertigia gregum tuorum. Domum, inquit, habitacionis meae, & lectum quietis meae, & sponsa, cupis agnosce, mecum optas quietescere, & mecum commorari. Sed necesse est vt prius apud te maneat, vt quae prius in lectulo tuae conscientiae quiescas, & quae ipsam, segeteris, & te indignam meo consortio faceris. Nam si non prius te ipsam, & tuam indignitatem agnoscas, ad meum lectum admitti non poteris. Abibis porius post affectus tuos, sequeris sensus tuos, & non ad quietem lectuli mei, sed ad inquietudinem tuorum desideriorum, quibus vsque ad verticem sedaberis, sine dubio peuenies. Gratum tamen erit audire Bernardum, hunc locum interpretantem. Dura, inquit, & aspera inaequalitas, quod dicit, [egredere]. Hoc quippe vnusquisque, qui audire solet a valde irascens, & indignis, & indignis dominis: vel ancillae a dominabus suis, & cum grauius illas offenderit. Exi hinc, exi a me, egredere a conspectu meo, & a domo ista. Hoc ergo verbo aspero, & amaro satis, nimiumque increpatorio, vtitur modo sponsus contra dilectam, sub conditione tamen si seipsam ignorauerit. Nil quippe validius efficaciusve ad deterrendum potuit in eam intendere, quam vt egredi minaretur. Quod & tu aduertere potes, si bene attendas, vnde quod egredi iubetur. Vnde enim quod putas, nisi de spiritu ad carnem, de bonis animi ad saecularia desideria, de interna requie, mentis ad mundi strepitum, & inquietudinem curatum exteriorum? In quibus omnibus non est nisi labor, & dolor, atque afflictio spiritus. Et post pauca, Terribilis proinde, & nimis formidolosa comminatio: [Egredere, & pascere haedos tuos.] Quod est, indignam te noueris illa tua familiaritate & suauitatem contemplatione caelestium, intelligibilium, diuinatum. Quam obrem egredere de sanctuario meo, corde tuo, vbi secretos sacrificiique veritatis ac sapientiae sensus dulciter haurire solebas, & magis, tanquam vna de saecularibus, pascendis & oblectandis tuae carnis sensibus inuicere. Haedos quippe (qui peccatum significant & in iudicio collocandi sunt a sinistris) dicit vagos, & petulantes corporis sensus, per quos peccatum, tanquam [mors per fenestras] intravit ad animam.

Bernard. epist. 193.

Gen. 4. 9.

Supr. c. 2.

Psal. 72. 28.

Mat. 23. 41.

Can. 1. 7.

Bern. ser. 35. in Cant. Can. 1. 7.

Mat. 23. 32.

Mat. 23. 32.

Ioann. 1. 10.

1. Reg. 4. 33.

Basil. h. 9. Exam.

Mat. 23. 32.

Delectus
Tom. 11

Cui & bene congruit quod sequitur in scriptura :
 [Iuxta tabernacula pastoru.] Non enim supra, sicut
 agni, sed iuxta tabernacula pastorum herdi pascuntur.
 Pastores siquidem, qui veri pastores sunt, licet ta-
 bernacula habeant de terra, & in terra, corpora vide-
 licet sua, his diebus, quibus nunc militant, non tamen
 de terra, sed de celestibus pascuis greges dominicos
 pascere consueverunt; neque enim suam eis, sed Do-
 mini predicant voluntatem. At herdi (qui sunt cor-
 poris sensus) celestia non requirunt, sed iuxta taber-
 nacula pastorum, in omnibus videlicet bonis senti-
 bilibus huius mundi (quae est regio corporum) su-
 munt, vnde de sua de sidera non tam satiant, quam irri-
 tant. [Hactenus Bernardus. Licet igitur verba sint
 dissimilia, tamen sensus est similis: Discedite a me:
 Et Egre dere, & abi;] nisi quod prima illa sententia
 reprobis dicta, absoluta est; secunda vero iustus incul-
 cata, a conditione pendens, si propter iram repro-
 borum induerint; & sui ipsorum notitiam abiecerint.
 Illi mali in infernum mittuntur, in cuius penas
 multitudine suorum peccatorum incarcerant. Hac
 vero boni post concupiscentias suas ire permittun-
 tur, si se non norint, ex quibus ad grauiora peccata; &
 ex illis ad similes penas pertinent. O infelicem
 statum ignorantium se ipsos, si quidem a Domino re-
 pelluntur, qui omnium vera est felicitas, & cum im-
 piis numerantur.

Hanc terrificam vocem [Egre dere, & abi;] intel-
 lexit optime Petrus; cum audiens Dominum dicen-
 tem: Nam quid & vos vultis abire? Respondit:
 Domine ad quem ibimus? Verba vitae aeternae habes.
 Tu vitam in mortem ibimus, si a te discedimus: Tu
 salutem in agrotationem ibimus, si a te separamur. Tu
 omnia bonum; si te relinquitur, in abyssum omnium
 malorum proficiscemur. In illam arcam non admisi,
 quam Noe ad seruandam humani generis vitam fa-
 brefecit, omnes sine remedio perierunt; & a te, qui
 vera es arca Testamenti, repulsi, absque remedio
 peribunt. Quod a te ibimus, Domine? Tu pastor, &
 nos oues; quod autem ibunt oues a caulis pastoris cie-
 ctis, nisi ubi eas lupus dilaniet? Tu dux, & nos milites
 imbecilles, quod verobunt milites sine duce, nisi ubi
 eos hostis interimat? Tu pater, & nos filij; sed quod ibit
 filius a genitoris domo proturbatus, nisi ubi suam
 substantiam dilapidet, & nec porcorum filijus fa-
 mem exatiet? Intellexit & parricida Cain; quam
 terribilis esset huius fulminis ictus, qui eiectus a Do-
 mino, ita de sua infelicitate querebatur: Ecce eiecis
 me hodie a facie terra, & a facie tua abscondar, & ero
 vagus, & profugus in terra. Omnis igitur, qui inue-
 nerit me, occidet me. Pellis me, inquit, a solo natali
 meo, vel in odium ac detestatione mortalium eiecis:
 quod quidem esset tolerabile, nisi aliam penam
 grauiorem adiceres, quod me a te repellis, & faciem
 tuam protectionis abscondis; quid nisi mala omnia, &
 ipsam mortem malorum postremum expectem? Im-
 pius hic septem crimina (vt ait Chrysostomus) im-
 mania commiserat. Primum, inuidet damnatum allat-
 urus. Secundo, fratrem suum occidere destinat.
 Tertio, fraudes confuit. Quarto, eadem opere im-
 plet. Quinto, fratrem occidit. Sexto, primum mortem
 operatus est. Septimo, Deo mentitus est. Horum autem
 ea omnia, immo & vniuersa hominum peccata, abun-
 de castigat. Hac vero pena fueritissima se ignorantes,
 & hanc ignorantiam vincere nolentes, perpetuo
 puniuntur. Superbus Nabuchodonosor non nouit
 se, sibi, & non Deo suam dignitatem & suas opes as-
 cripsit: Deo deseritur, & in lignum huius electionis,
 humana facie, & omnibus bonis exiit. Nesciuit se

Joan. 6.
69.

Genes. 4.
14.

Chrysol.
hom. 19.
in Genes.

Dan. 4.
28.

A Adam, & a Deo repulsus est, & quousque ad se redi-
 ret, in magnas miseras calamitatesque relictus. Ignora-
 uit se Lucifer, & a Deo in abyssum inferni precipi-
 tatur. Quis non timebit te, o Rex gentium, quis se
 ipsum ad despicientiam, & te ad amorem non
 agnosceret, siquidem hanc geminam ignorantiam tam
 seuerissima pena castigat? Quis si illa bona non dili-
 git, at tam erit temperatus, vt hanc terribilem penam
 non metuas? Iusta quidem, & apta tanto peccato, vt
 qui in eam desert, & ignorantiam amplectatur, exilio
 a vera & summa luce castigetur.

Ex hoc autem suo malo, quo se ipsum ignorans
 percellitur, quae mala non exoritur? Profecto, ne-
 scius sui ipsius non cognosceret Deum, sicut oportet.
 Nam constans est Philosophorum sententia, quod
 proxima virtutes causa non attingat, remota non
 attinget. Si autem, o homo, te ipsum, tibi usque
 propinquissimum, non intelligis, quomodo Deum a
 te in infinitum natura distantem agnosces? Non est
 haec ratio cinatio contemptui habenda, cum similia
 sit illi, quae vsus est Ioannes Apostolus: Qui non di-
 ligit fratrem suum, quem videt, Deum, quem non
 videt, quomodo potest diligere? Si tu te ipsum,
 quem oculis corporis certus, non intelligis, quomo-
 do Deum, quem non certus, intelliges? Par enim est
 intellectus voluntatisque conditio, vt facilius fa-
 cilis, difficilius aut ille percipiat, qui ista
 diligit. Caret etiam ignorans suae aeternae salutis exor-
 dio: Qui mala sua nesciens, & quanta iniquitas sit,
 vilissimam creaturam in Deum insurgere non agno-
 scens, nec peccata detestabitur, nec Deum placare
 conabitur, nec in eius gratiam redire contendet.
 Scito, & vide, ait Dominus exercituum, quia malum,
 & amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum.
 Scito, & videtur malum hoc, vt illud detestetur, vt dete-
 statione peccati ex gratia habitata peccatum deiecas, &
 vt Deum tibi concilies. Si autem nescis, si autem
 ignoraberis, peccata non abicies, & ob ignorantiam
 ignoraberis. Nesciens quoque se ipsum, nec timore
 Dei, nec amore donabitur. Non timebit Deum,
 quia dum se ignorat, quanta mala poena, quam
 que tremendam ultionem de manu Dei, ob
 peccata venite soleant, ignorat. Non diligit Deum,
 quoniam dum sui notitiam non habet, nec maiesta-
 tis Dei, nec beneficiorum eius, propter quae est dili-
 gendus, notitiam habebit. Et autem, quem non dili-
 git, proculdubio non obediit. Vnde egregie Ber-
 nardus: Videtur quam sit vtile homini scire se homi-
 nem, vt proinde sit paratus ad matorum obedi-
 entiam, & tolerantiam flagellorum, ac deinceps stu-
 deat, vt qui nec laborem in terra potest effugere, nec
 dolorem, sic saltem laboret, & doleat, vt haec sibi in
 cibos transeant salutare? Quomodo hic, qui man-
 data praeterit, superbiam effugiet, quae in visceribus
 cuiuscumque criminis laet? Quomodo humilitatem
 dicet, quae in agro propriae notitiae nascitur, & in
 corde ignorantis se ipsum nunquam exoritur? Quo-
 modo gratus erit Deo humilium amator, qui disci-
 plinam salutis, & semitas humilitatis non nouit? Est
 ergo, inquit Philo, Iudaeorum disertissimus, princi-
 pium inuisibilis sapientiae, non ob huius sui ipsius, &
 habere semper praeculis suas origines. Sic enim su-
 perbia, vitium cum primis exosum Deo, potest elui.
 Quis enim cogitans se aquam, & cinerem, iam indige-
 a creationis suae primordiis inflabitur, & oistas tol-
 let per arrogantiam? Ideo sacrificaturus etiam ad hunc
 modum aspergi legislator iubet, neminem censens
 dignum his muniis, qui sibi non sit notus antea, &
 ignoret vilitatem hominis, quam ex elementis, & qui-
 bus constat, coniectando intellexisse debuerat. Non

1. Joan. 4.
20.

1. Joan. 2.
19.

Bern. ser.
de obedi-
entia,
patritia,
& sapi-
entia.

Philo. lib.
de som-
niis.

tum est

est ergo, eum, qui seipsum non novit, non posse superbia maculam eluere, nec posse vestem Deo factis inuisam primi parentis exuere, ac ideo nec posse apud Deum nisi vilissimum & abiectissimum reputari.

Ne ergo, o homo, tempus in hoc impendas vt aliena cognoscas, ne totam vitam præcipiat meditatio elementorum, & cælorum, consideratio naturalium causarum, sed partem saltem illius in hoc colloca, vt illam cognoscas, propter quem alia facta sunt. Nec etiam ad te perueniens scruteris tua, sed potiùs (quod vilissimum est) enitere vt scruteris te. Noli considerare, nec admirari opes tuas, ingenium tuum, scientiam tuam, virtutes tuas, quæ omnia aliunde tibi venerunt, sed hæc omnia consideratione præteriens, & tegumentum stercoris aufertens, cura intelligere te. Si te intelligas, ex quadam parte te ipsum præ humilitate despicias; ex alia vero, ad reformandam in te Dei imaginem magni reputabis, & non in infimo loco constitues. Ad quod pulchra sunt illa verba Basilij: At ne vnus vspiaa comperitur, qui studium suum in hoc collocaet, se vt nouerit. Naturæ enim procliuitate prægestimus nosse cælum quid sit, quàm quid nos ipsi. Ne tu itaque contemnito quod in te admirabile lucaet. Tuo quidem arbitratu parui es, & exilis momentiat magnam quid esse te deprehendes, si primæ tuæ conditionis inuertis rationem. Ob hoc eminentis sapientiæ vir ille Dauid, quod probè nosset ad exactam iudicij libilem se appendere, & discutere, ait: Mirabilis facta est scientia, siue cognitio tua ex me.]

Basil. h. 20. exa- mer.

Psal. 138. 6.

Iuan. 9. 6.

Psal. 138. 6.

Artis enim tuæ solertiam, Deus, quæ in me conspicitur, simulatque sum oculis animi contemplatus, nimirum quanta sapientiâ corpus ipse meum compegeris, ex istius qualiscumque opificij perpensa apud me consideratione, opificem te esse eximium agnoui, & profus admirabilem. Sic Basilij. Vides hic, o homo, quodammodo cæci nati iteratum miraculum. Nam quomodo, si meministi, Dominus illi visum restituit? Fecit, inquit Ioannes, lutum ex sputo, & liniuit lutum super oculos eius, & dixit ei: Vade, & laua in natatoria Siloë.] O stupendum miraculum! Abiit cæcus ab ipso ortu suo, lauit, & statim vidit. Quid sputum, nisi lucem verbi Dei; quid terra, nisi humanæ conditionis vilitatem; quid lutum ex sputo & terra factum, nisi cognitionem nostri significat, quam Domini beneficio adipiscimur? Hoc lutum illinc Dominus super oculos cæci, cum homini suimet noticiam immitit. Eodem autem visum restituit; quia dum homini hæc sui notitia conceditur, ex hoc luto mirificè ad veram sapientiam, & ad Dei noticiam effertur. Mirabilis, inquit, facta est scientia tua ex me; nam dum me ipsum agnosco, ex hac notitia mei, ad tui, o Deus meus, notionem, siue contemplationem, assurgo. Lutum autem in Siloë, quod missus interpretatur, lauo, quia in te, Domine, qui missus fuisti ad redimendum nos, maculas meæ humilitatis abstergo. Hanc ergo noticiam habere curabo, vt ex me ipso alia à me fructuosè cognoscat, & te Deum meum ad amorem tui, & vitæ meæ emendationem intelligam.

Quanam ratione homo seipsum agnoscat.

CAPVT IV.

ST ergo res summi momenti notitia sui, qua à tot tantisque malis liberamur, & tot tantisque bona conquirimus. Quante vii iancti, qui non minori sollicitudine vera

A bona cupiunt, quàm falsa bona contemnunt, solliciti sunt vt hoc bonum cognitionis sui habeant, atque possideant. Et licet apud homines sapientissimi cogitentur, se tamen ipsos sapientes non iudicant, nisi cognitioni aliarum rerum sui noticiam tanquam vtiliorem adiciant. Scit vnusquisque eorum, se esse mysticum illud animal, de quo ab Ezechiele dictum est: Ipsum est animal, quod videram iuxta fluium Chobar; cui quadruplices vultus, quadruplicesque oculi inerat. Vnde subdit: [Quatuor facies habebat vnum;] scilicet vnumquodque animal. [Facies vna facies Cherub;] id est, bouis, nam cherub significat, agens curum: [& facies secunda facies hominis: & in tertio,] nimirum aspectu eiusdem animalis [facies leonis, & in quarto facies aquilæ:] quibus indicatum est debere iustum omnia quidem cognoscere, si potuerit; at inter alia se nequaquam ignorare. Sed o mira atque recondita facierum quadruplicium commemoratio! Facies vna, id est prima, facies Cherub, vel facies bouis, qui in terram aspiciens, vt eam aratro profcindat, indicat, o iuste; cognitionem tui. Primo namque debes te ipsum aspiciere, & aratro mortificationis euoluere, vt alia à te valeas vtiliter intelligere. Secunda facies hominis, proximi noticiam designat, quem, si prius tuas miserias deprehenderis, scies humaniter aspiciere, & non ad contemptum, sed ad benignitatem & ad misericordiam contemplari. Tertia facies leonis, ad notionem huius sæculi impuri referatur, quod leoninis oculis, id est atrocibus, aspiciendum est, ne suauiter conspectum ad suum te amorem alliciat. Quarta facie aquilæ, Dei notitia signata est, quem, postquam te cognoueris, postquam proximo compassionem, & mundo odium tribueris, oculo puræ contemplationis intelliges. Sciunt ergo spirituales viri se hoc mystico animali depingi, ideoque primo loco sui noticiam exoptant, vt alia postea non ad ostentationem, sed ad animæ profectum intelligant. Et apud quidem hanc noticiam sui facie cherub audiunt esse signatam, quæ plenitudo scientiæ interpretatur. Quia summam sapientiam adepti sunt, si seiplos penitus agnoscant, ex qua tanquam ex basi cognitionis, per alias res quasi per quosdam gradus ad Deum cognoscendum ascendunt. Volo proinde, animam, ait Bernardus, primò omnium scire seipsam, quod id postulet ratio & vilitatis, & ordinis. Et ordinis quidem, quoniam quod nos sumus, primū est nobis: vilitatis verò, quia talis scientia non inflat, sed humiliat, & est quædam preparatio ad ædificandum.] Quid autem putas ædificandum esse? Non aliud certè quàm virtutes ipsas, quæ humilitati superpositæ te ad Dei contemplationem habendam disponunt.

Ezech. 10. 14 15

B nec solum vnâ ex quatuor faciebus animal illud sui noticiam, quam iustus habere debet, sed & ipso motu designat. Vnumquodque, inquit, eorum animalium coram facie sua ambulabat. Quid enim est coram facie ambulare, nisi quenquam se sibi metipsum præsentem habere: In quo iusti (auctore Gregorio) ab impiis seceantur, quod illi coram facie sua ambulant, quia seiplos agnoscent: isti verò coram facie sua non ambulant, quia seiplos nesciunt. Eius verba sunt: Omnis etenim iustus, qui vitâ suam sollicitus aspicit, & diligenter considerat quantum quotidie in bonis crescat, aut fortasse quantum à bonis decrescat, iste quia se ante se ponit, corâ se ambulat, quippe qui vigilâter videt vtrum surgat, an desinat. Quisquis verò vitæ suæ custodiâ negligit, discutere quæ agit,

Bern. ser. 30. in Cant.

Ezech. 12.

Greg. h. 4. in Ezechiel. 12.

C Sed o mira atque recondita facierum quadruplicium commemoratio! Facies vna, id est prima, facies Cherub, vel facies bouis, qui in terram aspiciens, vt eam aratro profcindat, indicat, o iuste; cognitionem tui. Primo namque debes te ipsum aspiciere, & aratro mortificationis euoluere, vt alia à te valeas vtiliter intelligere. Secunda facies hominis, proximi noticiam designat, quem, si prius tuas miserias deprehenderis, scies humaniter aspiciere, & non ad contemptum, sed ad benignitatem & ad misericordiam contemplari. Tertia facies leonis, ad notionem huius sæculi impuri referatur, quod leoninis oculis, id est atrocibus, aspiciendum est, ne suauiter conspectum ad suum te amorem alliciat. Quarta facie aquilæ, Dei notitia signata est, quem, postquam te cognoueris, postquam proximo compassionem, & mundo odium tribueris, oculo puræ contemplationis intelliges. Sciunt ergo spirituales viri se hoc mystico animali depingi, ideoque primo loco sui noticiam exoptant, vt alia postea non ad ostentationem, sed ad animæ profectum intelligant. Et apud quidem hanc noticiam sui facie cherub audiunt esse signatam, quæ plenitudo scientiæ interpretatur. Quia summam sapientiam adepti sunt, si seiplos penitus agnoscant, ex qua tanquam ex basi cognitionis, per alias res quasi per quosdam gradus ad Deum cognoscendum ascendunt. Volo proinde, animam, ait Bernardus, primò omnium scire seipsam, quod id postulet ratio & vilitatis, & ordinis. Et ordinis quidem, quoniam quod nos sumus, primū est nobis: vilitatis verò, quia talis scientia non inflat, sed humiliat, & est quædam preparatio ad ædificandum.] Quid autem putas ædificandum esse? Non aliud certè quàm virtutes ipsas, quæ humilitati superpositæ te ad Dei contemplationem habendam disponunt.

D Nec solum vnâ ex quatuor faciebus animal illud sui noticiam, quam iustus habere debet, sed & ipso motu designat. Vnumquodque, inquit, eorum animalium coram facie sua ambulabat. Quid enim est coram facie ambulare, nisi quenquam se sibi metipsum præsentem habere: In quo iusti (auctore Gregorio) ab impiis seceantur, quod illi coram facie sua ambulant, quia seiplos agnoscent: isti verò coram facie sua non ambulant, quia seiplos nesciunt. Eius verba sunt: Omnis etenim iustus, qui vitâ suam sollicitus aspicit, & diligenter considerat quantum quotidie in bonis crescat, aut fortasse quantum à bonis decrescat, iste quia se ante se ponit, corâ se ambulat, quippe qui vigilâter videt vtrum surgat, an desinat. Quisquis verò vitæ suæ custodiâ negligit, discutere quæ agit,

